

Creadors joves: quines són les seves demandes?

Publicat per [Interacció](#) [1] el 05/12/2023 - 18:10

Unes [Jornades Interacció](#) [2] dedicades íntegrament als joves i la cultura, amb desenes de participants menors de trenta anys, són una oportunitat única per escoltar les demandes d'aquest col·lectiu, que sovint és vist com l'unicorn pels programadors culturals, però poques vegades ens aturem a sentir les seves peticions.

Per l'Interacció '[Cultura amb veu jove](#) [3]' van passar-hi des de joves que s'inicien en les arts escèniques, la música, el cinema o la crítica teatral, fins a joves que ja despunten en el món de la comunicació, els pòdcasts i l'humor, i també menors de 35 anys que programen cultura, que impulsen festivals de teatre, de música o de circ, sessions de cineclub o centres d'art i pensament.

En aquest breu resum descobrireu què es va dir a l'Interacció23 i què exigeixen els joves d'avui als programadors culturals.

Què vol dir ser jove?

Per començar, a l'Interacció23 els joves van començar per **qüestionar la mateixa categoria de "jove"**. Eva Ferré, del [Festival Z](#) [4], va problematitzar que l'etiqueta "jove" cada vegada abrasi un ventall més ampli d'edats. "Ara l'[Escena25](#) [5] de la Generalitat de Catalunya s'ha eixamplat fins a l'Escena30", va explicar, i va recordar que com que el sistema econòmic cada vegada endarrereix més la possibilitat de poder portar un projecte de vida autònom i independent, l'entrada a la vida adulta cada vegada és més tardana. També es va parlar de la distància entre les més joves, el públic adolescent, i el públic "menys jove", que pot acostar-se o superar la trentena, i en diversos moments es va evidenciar que aquests dos col·lectius "joves" tenen interessos i gustos ben diferents. Segons les enquestes, el públic menys representat a les programacions culturals són precisament els adolescents, és a dir, els joves dels 14 als 19 anys. Per ells va néixer el [festival Boca](#) [6], on són els mateixos adolescents els que programen els grups i cantants que hi participaran.

En el món del teatre i les arts escèniques, la falta d'oportunitats per a les persones joves és evident. A Girona, es va fer un estudi que analitzava les 306 creacions estrenades a cinc teatres, públics i privats, durant tres

temporades, i només 16

espectacles estaven liderats per menors de 30 anys, un escassíssim 5%. Aquest forat és el que va portar joves com Eva Ferré a crear el [Festival Z](#) [4], que neix en constatar com fornades i fornades de joves professionals de les arts escèniques que no trobaven feina ni sortides dignes. “Vam decidir transformar la queixa en alguna cosa positiva, i vam crear el nostre propi festival per trobar espais on provar, experimentar i estrenar les nostres peces amb dignitat”, va explicar Eva Ferré a l'Interacció23.

També han hagut de buscar el seu camí i el seu model des de [laSADCUM](#) [7] (Guillem Jiménez), un projecte de dansa que abasta problemàtiques focalitzades en la generació Z, Qüestions com què implica haver nascut a partir dels anys noranta, en un món tan tecnificat, o com es pot transmetre el grotesc amb la dansa, travessen les seves obres fins a captivar el públic. En el seu cas, de seguida van veure com la manera habitual de treballar al món de la dansa no els encaixava, perquè era impossible que poguessin fer cada any un espectacle per a 12 ballarins, contractant un teatre i fent peces de dues hores. A partir d'aquesta constatació, han intentat crear muntatges propis amb un format més reduït, però que se sostingui, i els aixequen a partir d'un micromecenatge inicial, de manera que el suport de les institucions els arriba més tard.

La compositora i artística escènica [Clara Aguilar](#) [8], vinculada als [Malnascuts](#) [9] i a [Íntims produccions](#) [10], també va compartir la seva

experiència. Ella se sent afortunada d'haver pogut treballar tant i col·laborar en tantes produccions, però, així i tot, lamenta que la música encara sigui tractada com una part secundària de moltes produccions escèniques. A Interacció23 va lamentar que en grans produccions, com l'adaptació de La Plaça del Diamant que aquesta tardor de 2023 es pot veure a la Sala Gran del TNC, només li oferissin 3.000 euros per fer la música de l'obra, quan els honoraris d'escenografia d'una producció similar s'enfilen per damunt dels 12.000 euros.

També va recordar que en les feines tècniques, com crear els espais sonors, encara avui ha de lluitar perquè no es qüestionin els seus coneixements. Aguilar va demanar acabar amb aquesta visió “megamasculina” que encara divideix els vessants creatius i tècnics d'un projecte, i va lamentar que al sector dels tècnics encara es qüestionin com hauries de fer la teva feina pel simple fet de ser dona.

Pel que fa al món dels **festivals de cinema i els cineclubs**, des de la [Crida Edison](#) [11], el programa jove del Cinema Edison de Granollers, van lamentar que l'única subvenció significativa pels cinemes sigui perquè hi vagin els majors de 65 anys, en sessions a 2 euros, i no hi hagi cap projecte similar per fomentar el rejuveniment de les audiències, i van instar les administracions a pensar-hi.

Programar i alimentar els artistes locals

Pel que fa als **projectes de residències i pensament**, Nerea Campo, de l'espai de pensament crític i creació artística [A Cobert](#) [12] de Moià, va ser molt crítica amb el sector cultural català. En la seva intervenció, Campo va instar els tècnics culturals a formar-se, a assessorar-se contínuament. “No és ètic fer una programació cultural d'un poble a través d'un Excel, o contractar els espectacles a partir del catàleg de productes d'una gran productora”. Campo proposava que siguin els joves els qui assessorin sobre les programacions culturals dels municipis, i que s'acabi la tendència de portar els grups de moda, i es programin grups musicals emergents i arrelats al territori. “Ja n'hi ha prou de projectes que perpetuen les lògiques de representació i d'èxit capitalistes, que acaparen totes les sales i mitjans. Facin el favor de buscar una mica més als bons artistes i comunicadors, que n'hi ha molts!”. Campo va recordar que la cultura “si és només per uns pocs, no és cultura” i va explicar que els problemes dels joves en la cultura no són tan diferents dels problemes dels joves que treballen en altres àmbits, i un dels principals n'és la precarietat. Per tant va demanar a les administracions que treballin per reduir-la en tots els àmbits. Per fer-ho, va instar les institucions culturals catalanes a oblidar-se de convidar artistes vinguts d'Europa i a programar i alimentar els artistes locals.

La directora artística d'A Cobert també va demanar que les subvencions tinguin un caràcter bianual, perquè si no cada any cal esperar al juliol per saber si es podran pagar les activitats o no.

Des del [Konvent](#) [13],

l'espai de residències autogestionat del Berguedà, Clara Faura va demanar més obertura de mires a les institucions per entendre el que fan, ja que estan acostant disciplines artístiques que mai s'havien practicat a Cal Rosal. A les administracions els demanen agilitat en els processos, i perdre la por a les seves activitats per tal que s'hi acostin les escoles, i així poder arribar a tots els públics.

I com a recepta per capgirar l'ambient, la Clara Faura va demanar una mica d'alegria generalitzada: “Tenim un sistema cultural inexistent, i quan ens reunim amb les persones que hi treballen a sobre els hem de fer de psicòlegs. A tots ens cal una mica d'alegria, perquè o bé canviem les ulleres i la mirada o tot plegat serà un fracàs”.

Els joves del col·lectiu [La Clota](#) [14] de Vic també combreguen amb la ideologia del Konvent, sobretot pel que fa a l'ocupació d'espais. Ells van començar ocupant un espai a les antigues adoberies per programar-hi concerts alternatius durant el Mercat de Música Viva de la ciutat, i des d'aleshores aposten per una manera d'entendre la cultura desinstitucionalitzada, allunyada de la compartimentació i la professionalització de la resta de coses que es fan a la capital d'Osona.

Arran dels diversos processos d'ocupació d'espais en desús que han impulsat, Arnau Muscah explicava que de la improvisació d'adaptar els espais n'ha sortit molta energia creativa, i aquesta manera de treballar sense prejudicis, amatents a veure què succeeix a cada espai, és una experiència molt rica. Això sí, les ocupacions

d'edificis els han comportat multes, unes sancions que, irònicament, assegura que han servit per unir i cohesionar encara més el col·lectiu. “Les multes ens uneixen perquè hem de pagar-les, i això ens fa aguditzar l'enginy, pensar projectes nous... Tenim un projecte de concerts itinerants per les places i carrers de Vic que va néixer itinerant a partir del moment que ens van fer marxar d'on érem”, explicava.

A Interacció23 també va aparèixer la **qüestió dels privilegis, els nepobabies** i aquells creadors culturals joves que, gràcies a l'entorn familiar privilegiat i a la cultura que han mamat a casa des de petits, tenen les portes més obertes que els creadors nascuts a les classes populars.

En aquest sentit, molts dels participants van coincidir a dir que si ho has vist a casa i tens contactes, tindràs moltes més portes obertes, i es va lamentar que quan no tens aquesta xarxa i aquest coixí no tens l'espai per equivocar-te, perquè si fas una creació i no funciona ningú tornarà a trucar-te.

[Gemma Polo](#) [15], cantant i compositor del grup de música català [Roba Estesa](#) [16] i un dels integrants de la companyia de teatre José y sus Hermanas, va parlar dels reptes de treballar i crear en grup, com a col·lectiu. Ells creen espectacles amb perspectiva feminista i queer, i de fet, va remarcar que la llei europea i espanyola avui en dia obliga que les programacions dels teatres siguin representatives amb els col·lectius minoritaris i LGBTI, però aquestes quotes no es compleixen, perquè els teatres catalans continuen programats pels de sempre.

També va lamentar que, a Catalunya, no hi hagi manera de sortir de la categoria de “companyia emergent”, i en la línia de minimitzar la paperassa i simplificar la feina administrativa a les companyies, va suggerir que els programadors culturals deixin de demanar dossiers a les companyies. “En lloc d'això, quedeu per fer cafès, si us plau!”.

Papers, papers i més papers

Des del col·lectiu [Catàrsia](#) [17], Mercedes Saya també va parlar dels problemes burocràtics, començant pels obstacles que han tingut des de que van erigir-se en entitat. Per una banda, va explicar la feina que suposa aixecar un festival multidisciplinari des de zero, amb feines de producció i de comissariat que són esgotadores, i més si el col·lectiu està format per acadèmiques, metges o comunicadores per a qui el festival és una afició, ja que no es dediquen professionalment a la gestió cultural ni tenen estudis d'aquesta disciplina. En el seu cas, l'esgotament

preparant el [festival Furiasia](#) [18] va ser tan gran que han decidit aturar l'activitat durant un any per dedicar-se a les seves pròpies cures.

Des de Catàrsia

critiquen les dificultats de tirar endavant un projecte autogestionat en un sistema capitalista que t'obliga a monetaritzar-ho tot. El que elles voldrien fer és programar, visibilitzar artistes i donar oportunitats, i es troben que han hagut d'erigir-se en associació, i per tant escriure uns estatuts, després demanar subvencions, preparar pressupostos, justificar requisits i fer memòries de les ajudes... I que si la clau PIN, la signatura digital i totes les traves possibles. "Nosaltres no tenim temps per invertir en això, i el que és més important, el nostre temps privat no el volem invertir en això". Expliquen que s'han dirigit a gestories i assessories perquè els ajudin amb la paperassa, però molt sovint se les han tret de sobre dient que porten els papers d'una associació.

Des de Catàrsia també parlen de la trampa de la representativitat. Com que hi ha molt pocs col·lectius de diàspores asiàtiques, es troben que han de continuar existint i treballant per visibilitzar-les, encara que a elles els pugui venir de gust fer una altra cosa.

També pateixen els problemes burocràtics programadors joves com la Raquel Santanera, que a Interacció23 va parlar de dos projectes, tots dos vinculats amb la poesia, els [recitals de l'Horignal](#) [19], a Barcelona, i [Els vespres malgastats](#) [20], a la comarca d'Osona.

Ella va parlar de "la malaltia del papeleu" per referir-se a la feina que suposa erigir-se en associació per poder cobrar subvencions. Amb les companyes que programen els recitals de poesia de l'Horignal ho han pensat moltes vegades, bàsicament perquè els permetria disposar de més recursos i poder pagar als poetes que reciten, però la contrapartida és perdre el poc temps que tenen per programar en burocràcia i gestions. "I al final no saps si morir ofegat o morir cremat", ironitzava.

La Raquel Santanera també impulsa el projecte [Els vespres malgastats](#) [20], un cicle de poesia i art vinculat a les biblioteques d'Osona. El cansament i el poc suport institucional els ha dut a deixar el projecte en guaret durant un temps, amb el risc que suposa de perdre la fidelitat del públic que et seguia.

Aquest excés de paperassa administrativa va ser potser la queixa estrella de les Jornades, i per això se'n va parlar llargament durant la preparació del dinar de clausura. Al voltant de les dues paelles de l'artista Marc Sempere, del col·lectiu [Compartir dona gustet](#) [21], van prendre la paraula gestors i tècnics de diverses administracions, que van reconèixer que les demandes burocràtiques han anat creixent amb els anys, en part "perquè els diners públics són de tots i cal veure a què es destinen". També es va explicar als joves que la Llei de Contractes de l'Estat sovint està més pensada per obres públiques, carreteres i aeroports, amb contractes de molts milions d'euros, que no pas per a les petites empreses o projectes de la cultura, i per això hi ha comissions i professionals que treballen per intentar modificar la llei per simplificar les gestions.

Aquesta relatoria escrita està complementada per les [relatories gràfiques de l'Interacció23](#) [22] que va fer, in situ la il·lustradora [Clara Tanit](#) [23].

Fotografies de Judit Contreras

Categories: Interacció 2023

Categories: Jornades Interacció

Categories: Crònica

Etiquetes: #interaccio23

Etiquetes: joves

Etiquetes: Cultura

- [24]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2023/12/interaccio23-cronica-2>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://diba.cat/cerc/interaccio>

[3] <https://www.diba.cat/web/cerc/interaccio>

[4] <https://www.festivalz.org/>

[5] <https://www.escena25.cat/>

[6] <http://bocabarcelona.es/>

[7] <https://www.instagram.com/laSADCUM/>

[8] <https://www.claraguilar.com/>

[9] <https://www.salabeckett.cat/laboratori/els-malnascuts/>

[10] <https://www.facebook.com/intimsproduccions/>

[11] <https://cinemaedison.cat/cridaedison/>

[12] <http://www.acobert.cat/>

[13] <https://konventzero.com/>

[14] <https://www.instagram.com/laclotavic/>

[15] <https://www.instagram.com/gemma.polo/>

[16] <https://somrobaestesa.com/>

[17] <https://www.instagram.com/catarsiabcn/>

[18] <https://www.cccb.org/ca/activitats/fitxa/furiasia-2022/239467>

[19] <https://www.instagram.com/horiginalpoesia/>

[20] <https://www.instagram.com/vespresmalgastats/>

[21] https://www.facebook.com/Gustet/?locale=es_ES

[22] <https://interaccio.diba.cat/blogs/2023/interaccio23-ClaraTanit>

[23] <https://www.claratanit.com/>

[24] <https://interaccio.diba.cat/node/9304>